

Koncepční záměry inspekční činnosti České školní inspekce na období 2014–2020

1 Východiska

1.1 Postavení v legislativě

1.1.1 Organizace

Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) je zřízena zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v návaznosti na § 7 odst. 3 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Nadřízeným orgánem České školní inspekce je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“), přičemž vztah obou institucí je definován příslušnými předpisy.

1.1.2 Činnost

Česká školní inspekce je správním úřadem s celostátní působností. Vykonává veřejnou správu pouze k účelům, které jí byly svěřeny příslušnými právními předpisy a pouze v nezbytném rozsahu (zásada legality).

ČŠI zajišťuje externí hodnocení vzdělávací soustavy v České republice, a to v oblasti vzdělávání a školských služeb poskytovaných školami a školskými zařízeními zapsanými ve školském rejstříku. ČŠI dále zpracovává koncepční záměry inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy, provádí inspekční činnost ve všech školách a školských zařízeních zapsaných ve školském rejstříku bez ohledu na zřizovatele a také v zahraničních školách ke kontrole příslušejících. Inspekční činnost se provádí i na základě podnětů, stížností a petic, které svým obsahem spadají do působnosti ČŠI.

ČŠI dále zajišťuje sběr údajů o tzv. školních úrazech, školní inspektoři se účastní konkursních řízení na ředitele škol a školských zařízení, komisionálního přezkoušení a opravné zkoušky na žádost krajského úřadu. Konkrétní úkoly jsou podrobněji popsány ve školském zákoně a souvisejících podzákoných normách.

1.1.3 Výstupy inspekční činnosti

Výstupem hodnotící inspekční činnosti je inspekční zpráva, výstupem státní nebo veřejnosprávní kontroly je protokol. Výstupem šetření stížnosti je výsledek šetření stížnosti. Souhrnným výstupem z tematické inspekční činnosti ve vybraných školách nebo školských zařízeních je tematická zpráva, souhrnné poznatky o stavu vzdělávání a vzdělávací soustavy, které vycházejí z inspekční činnosti za předcházející školní rok, obsahuje výroční zpráva ČŠI.

1.1.4 Praktické dopady inspekčních zjištění

Výstupy inspekční činnosti jsou především zpětnou vazbou pro samotnou školu nebo školské zařízení a mají danému subjektu sloužit k přijetí vnitřních opatření vedoucích ke zkvalitňování vzdělávacích služeb. V odůvodněných případech může zřizovatel na základě výstupů inspekční činnosti přijmout opatření vůči škole (např. opatření finanční či personální). Z veřejně přístupných výstupů inspekční činnosti a na základě prošetření stížnosti také získávají informaci o činnosti školy nebo školského zařízení další subjekty, žáci a jejich zákonní zástupci a další účastníci vzdělávání. Souhrnné výstupy inspekční činnosti (tematické

zprávy, výroční zprávy) jsou zdrojem informací a jedním ze základních podkladů k přijetí dalších systémových změn a opatření k zajištění vyšší efektivity a kvality vzdělávacího systému v České republice.

Na základě svých zjištění může ČŠI zřizovateli podat návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy či školského zařízení nebo návrh na jeho odvolání.

V případě zjištění nečinnosti školy nebo školského zařízení nebo zjištění závažných nedostatků v činnosti školy nebo školského zařízení může ústřední školní inspektor předložit orgánu, který vede školský rejstřík, návrh na výmaz školy, školského zařízení nebo oboru vzdělání ze školského rejstříku.

1.2 Personální a materiálně-technické zázemí

1.2.1 Zaměstnanci

Inspekční činnost vykonávají školní inspektoři (vysokoškolské vzdělání a nejméně 5 let pedagogické nebo pedagogicko-psychologické praxe), kontrolní pracovníci (vysokoškolské vzdělání a nejméně 5 let praxe nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 20 let praxe) a přizvané osoby (účast podle odbornosti).

Počty zaměstnanců v kmenové činnosti:

Struktura	přepočtený počet zaměstnanců za rok 2013 k 3. 9. 2013
Celkem zaměstnanců	459,94
z toho školní inspektoři	270,50
z toho kontrolní pracovníci	80,84
z toho ostatní zaměstnanci	108,60

1.2.2 Materiálně-technické vybavení

ČŠI působí na celém území České republiky. Rozložení pracovišť odpovídá krajskému členění. Pracoviště krajských inspektorátů jsou v některých případech doplněna tzv. detašovanými pracovišti. ČŠI působí dohromady ve 48 objektech, z nichž s 10 je příslušná hospodařit. Ostatní objekty jsou využívány na základě nájemních vztahů nebo výpůjček. V srpnu 2013 byl zahájen komplexní audit efektivity detašovaných pracovišť s cílem jejich optimalizace.

Nezbytnou součástí vybavení pro efektivní výkon hlavní činnosti organizace je vlastní vozový park, který čítá k 3. 9. 2013 celkem 118 vozidel (rok výroby 2005–2012). Naprostá většina vozidel je umístěna v jednotlivých krajských inspektorátech, část vozidel je využívána zaměstnanci ústředí.

Vzhledem k vysokému stupni digitalizace agend ČŠI (dovnitř i vně organizace) a ve snaze o co nejefektivnější výkon činností je nezbytné také adekvátní vybavení v oblasti ICT. Standardem v této oblasti je PC nebo notebook pro každého zaměstnance. Vzhledem k charakteru činností ČŠI je většina zaměstnanců vybavena notebooky s cílem posílit jejich mobilitu. Díky tomu bylo v minulosti možné navýšit výkon činnosti i přes redukce personálních stavů. Perioda obnovy uživatelské techniky je 4–5 let, což odpovídá její technologické životnosti. Většina provozovaných systémů umožňuje práci v režimu off-line nebo mimo uzavřenou zabezpečenou celorepublikovou síť ČŠI. Je tak umožněna práce v terénu (zejména ve školách) nebo z domova, přičemž postačuje pouze internetové připojení. Samozřejmostí je také adekvátní počet tiskáren a obdobných doplňkových zařízení

nezbytných pro výkon standardní práce. Od září 2013 jsou téměř všichni zaměstnanci vybaveni služebními mobilními telefony.

ČŠI využívá vlastní kapacity datového centra, díky čemuž je umožněna rozpočtová a funkční stabilita v oblasti provozovaných informačních systémů při jejich neustálém rozšiřování a integraci se současným zachováním bezpečnosti a stability provozu.

1.3 Vnější vztahy, způsob komunikace s partnery a způsob předávání informací veřejnosti

1.3.1 Vnější vztahy

Aktivity v oblasti vnějších vztahů, partnerství a komunikace jsou dány rámcem Koncepčních záměrů inspekční činnosti na období 2009–2013, Koncepcí zahraničních aktivit na léta 2011–2015, každoročními plány hlavních úkolů, plány zahraničních cest a konferencí apod. Podstatnou změnou a posílením mezinárodní spolupráce bylo začlenění mezinárodních šetření do činnosti ČŠI (k 1. 10. 2011).

Aktivity v oblasti vnějších vztahů přispívají k naplňování zejména následujících cílů:

- využití mezinárodní spolupráce pro kultivaci inspekční a kontrolní činnosti ČŠI,
- postupné vytváření nabídky informací pro potřeby odborné veřejnosti, profesních organizací a pedagogického výzkumu,
- zvýšení informační hodnoty hodnotících a kontrolních výstupů pro jejich adresáty,
- vytvoření systému komunikace s veřejností tak, aby se výsledky hodnocení staly jednou z opor pro další rozhodování o rozvoji škol,
- urychlení aplikace výsledků mezinárodních šetření do práce ČŠI,
- zvyšování povědomí mezinárodní odborné veřejnosti o činnosti České republiky a potažmo ČŠI v oblasti zvyšování kvality škol.

A. Účast ČŠI v mezinárodních organizacích, jejich orgánech a projektech

ČŠI se účastní prací také ve významných mezinárodních organizacích a projektech. Kromě spolupráce se zahraničními partnery, od jazykových a kulturních institutů Francie, Německa či Velké Británie přes členství ve Stálé mezinárodní konferenci inspektorátů sdružující evropské inspekční autority, jde také o práci v orgánech Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání (IEA), Rady Evropy, Evropské unie nebo UNESCO. Zastoupení je prováděno v samostatné působnosti ČŠI v dohodě s MŠMT, v některých případech jde o společnou nominaci.

B. Výsledky mezinárodní spolupráce a mezinárodních projektů

Výsledky mezinárodní spolupráce a mezinárodních projektů jsou zveřejňovány souhrnně v rámci výročních zpráv, ale také podrobněji a samostatně formou národních zpráv, mezinárodních studií a mezinárodních zpráv. ČŠI tak pracuje s šetřeními typu PISA, PIRLS, TIMSS, ICILS, TALIS apod.

C. Spolupráce na národní úrovni

ČŠI má uzavřeno množství partnerských dohod s cílem efektivní spolupráce s odbornou veřejností, profesními a partnerskými organizacemi v České republice i v zahraničí. Na národní úrovni jde zejména o organizace v rezortu školství, akademická pracoviště a univerzity a takové orgány veřejné správy, u kterých dochází k průniku jejich agend s inspekční činností.

1.3.2 Způsob předávání informací veřejnosti

Cílem komunikace ČŠI je maximální otevřenost a maximální využitelnost informací pro školy a školská zařízení. Dále jsou informace připravovány a sdílány zejména s MŠMT, s dalšími orgány veřejné správy a se zřizovateli škol. ČŠI neopomíjí ani politickou reprezentaci, širokou odbornou veřejnost, rodiče žáků apod. Za tímto účelem jsou využívány především webové stránky ČŠI, odborný tisk, konference a semináře, klíčové je poskytování informací prostřednictvím výročních zpráv, tematických zpráv a dalších inspekčních výstupů.

1.4 Analýza naplnění koncepčního záměru pro období 2009–2013

Období 2009–2013 bylo výrazným způsobem formováno následujícími okolnostmi:

1. Pokračující realizací kurikulární reformy, která však nebyla vždy dostatečně úspěšně vysvětlována odborné ani laické veřejnosti a která navíc nebyla provázena skutečně systémovou podporou škol a pedagogů. Proto zveřejnění výsledků TIMSS a PISA 2009 vyvolalo výrazný tlak na systémové změny, které oslabily důvěru veřejnosti v úspěšnost reformy.
2. Implementací programů financovaných z EU, zejména z prostředků ESF (na území hl. m. Prahy šlo o Operační program Praha Adaptabilita, na zbytku území ČR šlo o Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost).
3. Častými personálními změnami na MŠMT a s nimi souvisejícími změnami ve vzdělávací politice.

Všechny tyto faktory ovlivňovaly i činnost ČŠI a také její možnosti naplnit koncepční záměr v plné šíři.

Tříletý inspekční cyklus, během kterého mají být hodnoceny a kontrolovány všechny školy a školská zařízení, k nimž má ČŠI působnost, se ukázal jako příliš ambiciózní záměr, který není možné kvalitně naplnit. V nadcházejícím období proto bude nastaven realističtější cíl v podobě šestiletého inspekčního cyklu, v rámci něhož provede ČŠI komplexní hodnocení každé školy či každého školského zařízení. Naproti tomu se daří naplňovat tříletý programový cyklus hodnocení zvolených funkčních gramotností v následujících oblastech:

Cyklus A:

- vzdělávání v cizích jazycích,
- rozvoj informační gramotnosti.

Cyklus B:

- rozvoj čtenářské gramotnosti,
- rozvoj matematické gramotnosti.

Cyklus C:

- rozvoj sociální gramotnosti,
- rozvoj přírodovědné gramotnosti.

V nadcházejícím období bude tedy možné systematicky sledovat, srovnávat a hodnotit vývoj jednotlivých výsledků v čase.

Díky projektu NIQES, jehož realizátorem je ČŠI, dochází v souladu s předchozím záměrem k vytváření moderního systému hodnocení vzdělávací soustavy v České republice a k rozvoji pracovníků zejména cestou jejich dalšího vzdělávání. Vzhledem k aktuálním problémům při realizaci, způsobeným zejména změnami původního projektového záměru a novými pravidly pro vyhlášení a řešení veřejných zakázek, je však projekt a s ním i celý systém hodnocení

v časovém skluzu. Podstatná část cílů koncepčního záměru na léta 2009 - 2013 tak bude naplněna až v období následujícím.

Nad rámec záměrů 2009–2013 se začalo intenzivně pracovat na rozvoji standardů pro hodnocení výsledků vzdělávání a na tvorbě podpůrných nástrojů pro hodnocení vzdělávací soustavy, zejména v oblasti tvorby a implementace standardizovaných testů.

1.5 SWOT analýza ČŠI

Silné stránky:

- odbornost a zkušenosti inspekčních pracovníků (dlouholetá pedagogická praxe, dovednosti v oblasti školského managementu, praktické inspekční poznatky z mnoha škol),
- fungující síť krajských inspektorátů (znalost regionu, jeho specifika a místního školského prostředí, přímá spolupráce s regionálními autoritami),
- vznikající systém pro hodnocení některých vzdělávacích cílů, možnost plošného i výběrového testování,
- celorepublikové zaměření a možnost získávání dat o vzdělávání na úrovni institucí,
- systematické hodnocení škol ve stejných oblastech (podmínky, průběh a výsledky vzdělávání).

Slabé stránky:

- významný podíl inspekčních činností je dosud zaměřen na kontrolu formálních záležitostí,
- průběh inspekční činnosti ve škole je nedostatečně zaměřen na hodnocení procesů, analýza dokumentace neprobíhá v dostatečné míře před vstupem do školy,
- chybí komunikace uvnitř organizace zaměřená na zlepšování procesů (ne zcela funkční zpětná vazba),
- chybí všem pracovníkům ČŠI sdílená vize.

Příležitosti:

- systematická péče o odborný i osobnostní rozvoj inspekčních pracovníků (další vzdělávání např. ve vazbě na nové metody a formy výuky, rozšiřování odbornosti),
- zkvalitnění komunikace uvnitř i vně ČŠI (vytvoření nových komunikačních kanálů, pravidelný přenos informací s využitím zpětné vazby, racionalizace struktury a podoby webových stránek, větší míra spolupráce s odbornou veřejností),
- využití výstupů z účasti na mezinárodních konferencích a spolupráce v mezinárodních projektech (PISA, PIRLS, TIMSS, ICILS, TALIS, primární a sekundární analýzy dat zaměřené na národní vzdělávací systém),
- návrhy opatření na zlepšování práce škol s ohledem na širší kontext (silné a slabé stránky, doporučení a návrhy opatření ke zlepšení činnosti škol, příklady dobré praxe),
- vznikající Strategie vzdělávání 2020 (zdůraznění významu externího hodnocení),
- vyhodnocování a interpretace dat z pohledu jejich využitelnosti školami,
- využití prostředků ESF ke zkvalitnění inspekčních činností ČŠI a k rozvoji zaměstnanců (nové programovací období).

Hrozby:

- nestabilní politická situace a oslabená důvěra v kurikulární reformu (časté a nesystémové zásahy do vzdělávacího systému),
- nedostatečná důvěra škol k ČŠI,
- dosud neexistující národní strategie vzdělávání (Národní program vzdělávání),
- nedostatečná provázanost externího hodnocení s vlastním hodnocením školy,
- nejasné postavení testování a zejména nedostatečné kompetence aktérů ve vzdělávání s výsledky pracovat.

1.6 Národní dokumenty a zprávy ze studií, z nichž vychází rozpracování koncepčních záměrů pro období 2014–2020

1. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (2011–2015)
2. Klesající výsledky českého základního a středního školství: fakta a řešení (McKinsey & Company, 2010)
3. Rámec Strategie konkurenceschopnosti 2012 - 2020 a výchozí náměty NERV
4. Zprávy OECD o hodnocení vzdělávání - ČESKÁ REPUBLIKA: Evaluation and Assessment in Education: Czech Republic (Santiago et al., 2012)

2 Vize

ČŠI jako kompetentní a důvěryhodná instituce, která prostřednictvím sběru a vyhodnocování dat poskytuje spolehlivé informace o stavu vzdělávání v České republice, poskytuje kvalitní zpětnou vazbu školám, zřizovatelům, rodičům i veřejnosti a tím se zároveň podílí na zvyšování kvality vzdělávání ve školách a školských zařízeních.

ČŠI přistupuje ke školám s důvěrou, že školy usilují o co nejkvalitnější dosahování svého poslání – vzdělávání dětí a žáků. Inspekce je podporuje v naplňování tohoto poslání.

ČŠI je hodnotově orientovaným správním úřadem, který poskytuje věrohodné a spolehlivé informace o stavu vzdělávání v České republice. Za významné hodnoty, jež určují její každodenní činnost směrem ke školám i veřejnosti, považuje **transparentnost, nestrannost, objektivitu a vzájemný respekt.**

3 Cesty k naplňování vize

Základním smyslem činnosti ČŠI je podporovat zvyšování kvality vzdělávání pro všechny děti a žáky v českém vzdělávacím systému, který je založen na principu inkluзивnosti a spravedlivosti, a podporovat odpovědnost škol a školských zařízení směrem k veřejnosti. Naplňování tohoto cíle zároveň přispívá ke zvyšování efektivity celého vzdělávacího systému.

Své cíle ČŠI naplňuje prostřednictvím:

- hodnotící a kontrolní činnosti ve školách a školských zařízeních,
- sběru, vyhodnocování a předávání dat o českém vzdělávacím systému, včetně realizace mezinárodních šetření,
- spolupráce s dalšími relevantními organizacemi při zkvalitňování práce škol,
- podpory vzdělávací politiky,
- snahy pracovat na principech 3E (efektivnost, hospodárnost, účelnost).

Zvyšování kvality vzdělávání ve školách bude ČŠI podporovat prostřednictvím následujících dílčích cílů a opatření směřujících k jejich naplnění.

3.1 Zaměření na zvyšování kvality a relevance inspekční činnosti

- vzdělávací audit s analýzou silných i slabých stránek konkrétní školy a návrhy opatření a/nebo doporučení,
- příprava nástrojů (včetně úloh) využitelných školami, rodiči a žáky k formativnímu hodnocení,
- příprava nástrojů (včetně úloh) pro hodnocení úrovně podpory rozvoje čtenářské, matematické, přírodovědné, sociální a informační gramotnosti a výuky cizích jazyků v mateřských, základních i středních školách,
- příprava nástrojů, které umožní zohlednit socioekonomické zázemí jednotlivých žáků i celých škol při hodnocení kvality i výsledků vzdělávání,
- propojení externího a vlastního hodnocení školy (sdílení nástrojů),
- vyhledávání a identifikace úspěšných škol a příkladů dobré praxe a jejich aktivní využívání,
- zefektivňování výkonu inspekční činnosti (organizace, taktika, nástroje inspekční činnosti, využitelnost výstupů) včetně nastavení a realizace pevného šestiletého inspekčního cyklu,
- realizace výběrových šetření ve školách, které v daném školním roce procházejí komplexním inspekčním hodnocením,
- využívání dat získaných z mezinárodních šetření a jejich propojování s vlastní inspekční činností,
- sledování mezinárodních trendů a aktivní účast na mezinárodních odborných konferencích,
- využívání dat a informací získaných ze spolupráce s partnery na mezinárodní i národní úrovni,
- vyhodnocování účinnosti používaných inspekčních postupů,
- uplatňování postupů založených na argumentaci a důkazech (evidence based policy).

3.2 Zkvalitňování procesů uvnitř ČŠI

- péče o sdílení vize a koncepčního záměru k jejich naplnění uvnitř ČŠI,
- rozvoj komplexního informačního systému a snižování byrokracie,
- zvyšování důvěry zaměstnanců prostřednictvím obousměrné komunikace,
- pravidelné provádění autoevaluace, sběr podnětů ke zkvalitňování činnosti inspekce (využití vnitřního potenciálu organizace),
- budování transparentního prostředí.

3.3 Zkvalitňování lidských kapacit

- péče o rozvoj zaměstnanců, včetně rozvoje osobnostního (systém vzdělávání, rozvoj kompetencí, metodická setkání, vzdělávání v oblasti nových výukových metod, sdílení zkušeností),
- zvyšování jazykové vybavenosti pracovníků ČŠI,
- zavedení a rozvoj kariérního řádu,

- vytvoření kodexu inspekčního a kontrolního pracovníka,
- krátkodobé i dlouhodobé stáže v zahraničních inspekčních systémech.

3.4 Zkvalitňování komunikace

- využití obousměrné otevřené komunikace pro zvyšování kvality inspekční činnosti (komunikace s účastníky vzdělávacího procesu),
- úzká spolupráce s aktéry přímé pedagogické praxe, s odbornou školskou veřejností a se zřizovateli škol (asociace, svazy, komory, akademická pracoviště),
- získávání zpětné vazby od rodičů i ostatní veřejnosti, upevňování důvěry veřejnosti k ČŠI,
- příprava ICT aplikací podporujících informovanost odborné i rodičovské veřejnosti.

3.5 Využívání výsledků mezinárodní spolupráce

- využití odborných studií a dalších podkladů pro rozvoj inspekční a kontrolní činnosti ČŠI tak, aby se mezinárodní zkušenosti staly významnou pomůckou při zkvalitňování práce ČŠI (projekty OECD, IEA),
- využití mezinárodních zkušeností pro přípravu a implementaci vzdělávacích politik v součinnosti s MŠMT,
- hodnocení české vzdělávací soustavy v mezinárodním kontextu.

Významnou část výše navrhovaných opatření je možné realizovat díky systémovému projektu NIQES. Cílem ČŠI je vytvořit s podporou tohoto projektu komplexní národní systém inspekčního hodnocení počátečního vzdělávání.

Do poloviny roku 2015 budou připraveny soubory formativních hodnotících kritérií a nástrojů pro zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a úspěšnosti žáků v inspekčním hodnocení škol. Tyto soubory budou mimo jiné zaměřeny na explicitní využití výstupů ESF projektu Cesta ke kvalitě, jehož cílem byla podpora autoevaluačních procesů ve školách. Nástroje vyvinuté v rámci projektu Cesta ke kvalitě tak budou propojovány s nástroji, které ČŠI připraví a bude využívat pro inspekční činnost, tedy pro externí hodnocení škol a školských zařízení. ČŠI využije i dalších vhodných nástrojů, které vznikly a byly pilotovány v rámci programového období 2007–2013.

Připravená metodika bude rozpracovávat popis a vyhodnocování jednotlivých kritérií, podle kterých je realizována inspekční činnost. V rámci této metodiky bude nastaveno a popsáno několik úrovní dosažení kritérií. Každá škola pak bude mít možnost metodiku využít pro vlastní hodnocení a bude tak zároveň mít jistotu, že proces externího hodnocení se uskutečňuje podle stejných pravidel jako proces autoevaluační. ČŠI zároveň připraví a navrhne plán, na základě kterého se popis dosažené úrovně jednotlivých hodnotících kritérií ve škole postupně stane součástí inspekční zprávy.

Vznik nového inspekčního postupu pro hodnocení vzdělávacích institucí podle národního rámce kvality a šesti inspekčních standardů pro hodnocení rozvoje žáků v šesti klíčových funkčních gramotnostech s moduly SVP a EVVO umožní akcentovat požadavky na metodickou podporu škol a školských zařízení. Inspekční pracovníci budou moci přesně identifikovat jejich silné a slabé stránky a doporučovat cílená opatření pro eliminaci rizik a rozvoj úspěšných oblastí.

Snižování administrativní zátěže pedagogických pracovníků a vedení škol podpoří vytvářené nástroje pro modifikaci, administraci a validaci školních vzdělávacích programů (soulad s RVP). ČŠI bude využívat sdílené prostředí se všemi subjekty zapsanými ve školském

rejstříku, které mají povinnost vzdělávat dle ŠVP. Součástí systému bude aplikace pro interaktivní tvorbu a průběžnou modifikaci vlastních ŠVP jednotlivými školami a vytvoření databáze modelových vzdělávacích programů.

Evaluace školních, skupinových a individuálních výsledků žáků v počátečním vzdělávání bude realizována prostřednictvím komplexního nástroje pro hodnocení vzdělávací soustavy v České republice, a to v oblasti vzdělávání a školských služeb. Dojde tak k posílení role výsledků v důsledné vazbě na zjištěné socioekonomické ukazatele žáků.

Seznámení pedagogické a odborné veřejnosti s připravovanými nástroji externího hodnocení a s variantami jejich využitelnosti pro vlastní školní praxi bude intenzivně probíhat formou masivních vzdělávacích aktivit, seminářů a tematicky zaměřených konferencí.

Cíle ČŠI ve vazbě na projekt NIQUES je tak možné shrnout do následujících bodů:

- a) vývoj, realizace a podpora centrálně řízených evaluačních procesů v počátečním vzdělávání,
- b) identifikace faktorů ovlivňujících uplatnění absolventů vzdělávacích programů v počátečním vzdělávání na trhu práce a formulace doporučení pro vzdělávací politiku, zřizovatele škol a pro školy samé směřující k eliminaci nepříznivých faktorů,
- c) podpora synergických vazeb systémů vlastního hodnocení škol a externího inspekčního hodnocení vzdělávacích institucí,
- d) podpora a realizace komunikační strategie pro zajištění co nejširší informovanosti prostřednictvím informačního elektronického systému.

Připravovaná podstatná změna projektu NIQUES zajistí naplnění uvedených aktivit a dosažení stanovených cílů.

ČŠI v rámci evropských programů sleduje i realizaci výzkumných projektů zaměřených na oblast hodnocení vzdělávacích systémů. Česká republika je v současné době jednou z osmi evropských zemí, ve které takový projekt probíhá. Cílem projektu je vyhodnocení, zda a jak inspekční činnost v těchto zemích podporuje zvyšování kvality vzdělávání a výsledků žáků. ČŠI průběžně sleduje dílčí výsledky projektu a bude je využívat ve své práci.

4 Závěr

Koncepční záměry inspekční činnosti ČŠI pro období 2014–2020 jsou vytvářeny s vědomím, že nejpozději v polovině roku 2015 bude dokončena Bílá kniha ČŠI, která bude tyto koncepční záměry dále rozpracovávat, s ohledem na výstupy projektu NIQUES a doporučení vzešlá z realizace dalších projektů (zejména Kompetence I a Kompetence III). Jejím obsahem bude rozpracování výše uvedených dílčích cílů a opatření, výstupem pak metodika s popisem několika úrovní, kterých lze dosáhnout v rámci každého kritéria pro hodnocení podmínek, průběhu a výsledků výchovně vzdělávacího procesu školy.

ČŠI se bude v následujícím období ve své činnosti orientovat zejména:

- na posílení inspekčního modelu zaměřeného na hodnocení procesů ve školách a školských zařízeních,
- na metodickou podporu škol v podobě vzdělávacího auditu s analýzou silných a slabých stránek konkrétní školy,
- na propojení externího a vlastního hodnocení,
- na využití dat z mezinárodních šetření v inspekční činnosti.

V následujícím období ČŠI navrhuje soustředit pozornost na následující segmenty regionálního školství:

- druhý stupeň základních škol, vzhledem k absenci výzkumných zpráv o tomto stupni vzdělání, s cílem navrhnout co nejlépe směřovanou podporu učitelům i žákům,
- obory středního vzdělávání bez maturitní zkoušky, zejména z hlediska podpory rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností, tj. čtenářské a matematické gramotnosti,
- školy s obory středního vzdělání ukončenými maturitní zkouškou, které vykazují opakovaně vysokou míru neúspěšnosti ve společné části maturitní zkoušky.

Cílem naplnění tohoto koncepčního záměru a z něj vycházející Bílé knihy ČŠI bude moderní a flexibilní národní systém inspekčního hodnocení kvality a efektivity vzdělávací soustavy.